

Exotische paddenstoelen in tropische kassen

Melchior van Tweel, Paddenstoelenonderzoek Nederland & Menno Boomsliuter, Nederlandse Mycologische Vereniging

Dierentuinen zijn belangrijke trekpleisters voor dagjesmensen. De meeste mensen komen er voor de bijzondere dieren. Maar weinigen beseffen dat er in de dierentuinen ook plekken zijn waar veel tropische paddenstoelen te vinden zijn: de tropische kassen. Daar blijkt van alles te ontdekken.

Paddenstoelen zoeken in Burgers Bush

In Burgers Zoo (Arnhem) is een warme, vochtige jungle: Burgers Bush. Door de tropische omstandigheden blijkt Burgers Bush een paradijs te zijn voor exotische paddenstoelen. Veel van die paddenstoelen zijn waarschijnlijk meegekomen met de aangeplante tropische planten. Menno Boomsliuter kijkt al sinds 2012 naar paddenstoelen in Burgers Bush, vooral langs de paden. Hij gaat vooral in de wintermaanden op pad. Een uurtje zoeken levert dan al snel voldoende paddenstoelen op om dagen mee bezig te zijn.

De namen van de tropische paddenstoelen

Het determineren van de paddenstoelen uit de tropische kassen is een uitdaging. Planten van Zuid-Amerika, Afrika en Azië staan door elkaar heen. Je weet dan zelfs niet eens van welk continent je paddenstoel afkomstig is. Determinatieliteratuur is schaars. Sinds kort gebruikt Menno ook wel DNA-gegevens als hulp bij determinatie. Soms helpt dit om tot een betrouwbare determinatie te komen.

Paddenstoelen

Sommige aangetroffen soorten in de Bush zijn inheemse Nederlandse paddenstoelen, zoals de gewone zwavelkop, de gewone glimmerinktzwam en de ongesteelde krulzoom. Die zijn gewoon binnen komen waaien of ingebracht met boomstronken. De meeste soorten zijn echter tropische paddenstoelen, die niet eerder in Nederland of zelfs in Europa zijn waargenomen. Menno heeft inmiddels meer dan 30 soorten tropische paddenstoelen gevonden in Burgers Bush, maar er is zeker nog veel meer te ontdekken.

Tropische kassen

Menno heeft voornamelijk in Burgers Bush gezocht naar paddenstoelen. Daarnaast is er ook wel gekeken naar paddenstoelen in de tropische kas van Pantropica (Luttelgeest), maar daar zijn een stuk minder soorten van bekend. Voor tropische paddenstoelen is het belangrijk dat de planten zijn overgebracht uit de tropen en niet uit zaad zijn opgekweekt. Het is ook belangrijk dat de kassen niet te veel zijn aangeharkt.

Ontsnapping van exoten

Kunnen de tropische paddenstoelen ontsnappen naar de Nederlandse natuur? Hoewel het klimaat in Nederland opwarmt en vochtiger wordt, zijn de omstandigheden nog altijd heel verschillend van de jaarrond vochtige en warme kassen. De kans dat de tropische paddenstoelen

Figuur 1. Burgers Bush in 2006. (Foto: Loekie van Tweel)

Zwavelgeel elfenbankje

Het zwavelgeel elfenbankje (*Flaviporus brownii*) werd in 2009 voor het eerst in Pantropica ontdekt en vanaf 2015 in Burgers Bush. In 2018 werd deze soort voor het eerst buiten een kas gevonden en inmiddels is deze soort bekend van negen atlasblokken in Nederland. Deze soort komt van nature ook in Zuid-Europa voor. Door klimaatverandering zijn de omstandigheden in Nederland voor deze soort blijkbaar geschikt geworden.

Figuur 2. *Flaviporus brownii*. (Foto Theo Westra)

naar de Nederlandse natuur ontsnappen (en voor problemen zorgen) is daardoor klein. Maar het blijkt soms toch wel voor te komen, zoals bij het zwavelgeel elfenbankje (zie kader). Het is daarom belangrijk dat waarnemingen van deze paddenstoelen structureel worden verzameld. Alleen op die manier kunnen eventuele ontsnappingen worden getraceerd.

Zelf zoeken naar paddenstoelen in tropische kassen

Tropische kassen blijken ideaal om tropische exotische paddenstoelen te vinden. De meeste tropische paddenstoelen staan langs de paden en zijn dus voor iedereen te zien. Menno: "Gewoon een kwestie van naar beneden kijken en langzaam lopen. En je moet je natuurlijk niet te veel laten afleiden door de dieren!". Weet dat ook paddenstoelen die erg lijken op Nederlandse soorten, toch tropische soorten kunnen zijn. Alle soorten controleren dus!

Geniet van de paddenstoelen die je ziet en fotografeer ze naar hartenlust, maar ga niet zomaar van de paden af. Zie je een bijzondere paddenstoel die je graag mee wilt nemen voor determinatie, overleg dan altijd met het personeel van de dierentuin. Geef gevonden en op naam gebrachte vondsten door via:

<https://www.mycologen.nl/onderzoek/kartering/kassoorten/>

Coprinopsis fragilis

Coprinopsis fragilis is een kleine inktzwam die pas in 2023 nieuw beschreven is voor de wetenschap uit India. Hij is echter al zeker 10 jaar in Burgers Bush aanwezig. Er zijn wereldwijd nauwelijks waarnemingen van deze soort.

Figuur 3. *Coprinopsis fragilis*. (Foto: Menno Boomsliuter)

Verder lezen

Boomsliuter, M., 2012. Broeikasporia: eerste nieuwe paddenstoel voor Nederland in 2012. *Nature Today*. Klik hier.

Boomsliuter, M., 2013. Nieuwe soort paddenstoel voor Nederland duikt op in Burgers Bush. *Nature Today*. Klik hier.

Ganga, K.G.G, P. Manimohan & K.P.D. Latha, 2023. *Coprinopsis fragilis*, Fungal Planet 1509. In: Crous et al. Fungal Planet description sheet 1478-1549, Persoonia 50: 224-225. Klik hier.

Zwavelgeel elfenbankje op Verspreidingsatlas.nl Klik hier.

